

Föreningen Riksidrottens Vänner

Sommarbulletin 2013

Idrottsstaden Göteborg • Nordiskt möte • Möt två RV-profiler • Elin Warner jubileumsstipendiat • Lindroth om det stora paradigmskiftet • Rapport från RIM • Nya RV-ledamöter • Allerts knep & knåp • RV gratulerar

INNEHÅLL SOMMARBULLETTINEN 2013

Ordförandens inledning.....	3
Nordiskt möte i Göteborg.....	5
Nya ledamöter i RV:s styrelse.....	8
Elin Warner, jubileumsstipendiat.....	12
Dags att söka RV-stipendier.....	13
Möt två RV-profiler.....	14
Klura med Allert.....	18
Intensiva diskussioner på RIM.....	21
Rapport från SOK:s årsmöte.....	22
Det stora paradigmskiftet.....	24
RV gratulerar.....	28
Om föreningen RV.....	31

Bilder sid 1, 5, 6, 21, 22 Bildbyrån

Vadan och Varthän? Förening eller Företag?

I skrivande stund är jag nyss hemkommen från Riksidrottsmötet i Luleå, 24-26 maj.

Många av er har säkert via media, eller på plats, tagit del av det som där behandlades och beslutades. En stor och viktig fråga för idrotten är hur folkrörelsen idrotten, byggd på sina föreningar och ideella ledare, ska möta samhällets förändringar och de enskilda medlemmarnas högt ställda förväntningar på en modern idrottsorganisation. RF-stämman antog styrelsens förslag om att genomföra ett strategiarbete för att möta framtidens utmaningar med en första avrapportering på stämman 2015. RF och alla specialidrottsförbund måste och ska *tillsammans* göra detta arbete.

Utmaningarna är flera, befolkningen blir äldre, mer heterogen och vi koncentrerar oss till storstäderna. Kommersialisering, professionalisering och individualiseringen ökar. Media granskar idrotten i allt större utsträckning och målar sin egen bild av oss. Människor motionerar och idrottar mer än någonsin, men gör det allt oftare utanför föreningslivet. Många på egen hand, många köper sin motion, t ex på ett gym. Samtidigt visar undersökningar att många gärna skulle idrotta inom föreningslivet om den verksamheten var utformad på ett sätt som tilltalar dem.

Bland motionerna fanns en ställd till både RF- och SISU-stämmorna om att överföra ansvaret för Riksidrottsmuseet (RM) från RF till SISU Idrottsutbildarna. Både RF och SISU Idrottsutbildarna föreslog ett gemensamt ansvar från och med 2014 vilket stämmorna efter viss diskussion antog. *Svensk Idrottshistoria* samt *lärande* framhölls som de två större uppdragen för RM. Hur ansvaret för RM ska fördelas vill de båda styrelserna återkomma till men arbete kommer att ske i nära dialog med SF och Centralföreningen för idrottens främjande (SCIF) samt *Riksidrottens vänner*. Roligt - i vår stora medlemsgrupp finns säkert idéer och förslag till aktiviteter.

SOMMAR

Till sist önskar jag oss alla en solig och skön sommar med många fina upplevelser, stora som små, och sist men inte minst ser jag fram emot att få träffa många av er i Göteborg i augusti. (Har du glömt att anmäla dig? Prova att kontakta Torsten Friberg - vi kan ha ett visst efter-insläpp.)

Kerstin Rosén

*Du springer så snabbt, du tänker så fort
Du mäter Ditt liv i det som blir gjort
Fyller Din påse med varor för stunden
Bygger ett liv på den synliga grunden*

*Vila en stund. Andas ut. Du kan blunda.
Tänk inte efter. Sluta begrunda.
Allt ska du inte ens tänka på
Allt är inte för Dig att förstå*

*Bortom logikens bestämda arkiv
Kräver tomhet sin plats i Ditt liv*

*Nu när sommaren snart är här. Njut av den, vila, gå barfota i gräset.
Ta Dig tid för Dig själv. Du har bara en EN som är som du...*

Göteborg - evenemangens stad

Under två decennier har Göteborg blivit känt som staden med stora evenemang inom idrott, nöje och kultur. Bra arenor och trogen publik tillsammans med en medveten strategi har gjort Göteborg till en ledande evenemangsstad. Men framgången bygger också på årliga evenemang som blivit störst i världen i sitt slag.

Inte långt från Avenyn breder Evenemangsstråket ut sig. Här finns Liseberg, Svenska Mässan, Scandinavium, Ullevi, Universeum och Världskulturmuseet som tillsammans lockar över 6,5 miljoner besökare varje år. Inom gångavstånd finns museer, teatrar, shopping, restauranger och hotell.

Aktiviteterna i hela området beräknas ge en turistisk omsättning på 4,5 miljarder kronor per år där Liseberg och Svenska Mässan tillsammans står för 90 procent. En stor konsert på Ullevi beräknas omsätta ungefär 100 miljoner där inresande turister står för 75 miljoner.

Den första stora musikgalan på Ullevi var Rolling Stones 1982 och första stora idrottsevenemanget i modern tid var EM i fotboll 1992. Sedan dess har Göteborg varit värd för en lång rad stora evenemang med VM i friidrott 1995 som det största, följt av EM i friidrott 2006.

Men den största tillgången för evenemangsstaden är kanske de stora evenemang som arrangeras år efter år, med allt större deltagande. Några har runt 40 år på nacken, men lider inte av ålderskrämpor. Istället har de blivit störst i världen i sitt slag. ➤

De är heller inte begränsade till någon särskild arena, utan pågår mer eller mindre över hela staden. Det har traditionellt blivit ett av stadens kännetecken; att hela staden är arenan.

GöteborgsVarvet räknas som världens största halvmara med nästan 45 000 startande löpare. Gothia och Partille Cup startade redan på 1970-talet. Varje år tar man emot tiotusentals deltagare från hela världen och ger ungdomar, ledare och familjer en positiv bild av Göteborg.

Lite mindre kända, men också bland de stora i sin kategori är Göteborgs Basketbollfestival med 7 000 deltagare och Göteborg Ishockey cup som räknar in över 40 deltagande lag. I juni varje år hålls Världsongdomsspelen i friidrott då 7 500 ungdomar gör 1 800 starter på Ullevi. Horse show i Scandinavium är också ett av de äldsta och riktigt stora evenemangen som hållits sedan 1977 och lockar hästintresserade från hela Sverige.

Dessa årliga händelser har gjort att Göteborg har en stor grupp erfarna funktionärer som kan ställa upp när det arrangeras ett stort EM eller VM. Detta imponerar varje gång på internationella förbund när de besöker oss. Senast under inomhus-EM i friidrott i mars 2013 då både Europeiska och Internationella friidrottsförbundets presidenter lovordade arrangemangen.

Nordiskt möte för idrottsledarveteraner

Den 16-18 augusti arrangeras Nordiskt möte för idrottsledarveteraner i Göteborg. Inbjudna är alla Riksidrottens Vänner och Idrottsledarveteraner i Danmark, Finland och Norge. På programmet står idrott, kultur, intressanta seminarier och social samvaro. På lördagen står Göteborgs Stad värd för en mottagning i Börshuset. Därefter följer en festmiddag på Operan.

Förra gången mötet arrangerades var 2011 på den danska ön Bornholm. Då deltog 129 idrottsledarveteraner i mötet. Det var 14:e gången de fyra nordiska idrottsveteranförningarna samlades till nordiskt möte. Och den gången var det Danske Idræts Veteraner som svarade för värdskapet.

Middag på Idrottsmuseet är en av programpunkterna under det nordiska mötet i Göteborg.

Historik Nordiska möten

1985 - Åland, 1987 - Stockholm, 1989 - Helsingfors/Vierumäki, 1991 - Oslo, 1993 - Island, 1995 - Aalborg, 1997 - Stockholm, 1999 - Helsingfors, 2001 - Oslo, 2003 - Köpenhamn, 2005 - Gotland, 2007 - Åbo, 2009 - Lillehammer, 2011 - Bornholm, 2013 - Göteborg.

Tre deltagarrøster inför Göteborgsmötet

Hans B Skaset, Norge

Varför deltar du i mötet?

- Hvis jeg får organisert visse praktiske gjøremål som faller i samme tidsrom som treffet i Göteborg, så er grunnene for deltakelse meget enkle: Samvær med kolleger med tilsvarende bakgrunn og erfaringer gir mening og glede til livet som eldre menneske. Møtested og program bidrar med en interessant og stimulerende ramme for det mer personlige møte.

Har du deltagit i motsvarande möten tidigare?

- Jeg deltok på Bornholm i 2011 og på Lillehammer i 2009.

Vilken funktion tycker du att dessa möten fyller?

- Svaret på dette spørsmålet blir en gjentakelse av svaret på spørsmål 1. Det kan tilføyes at en nordisk setting bidrar til tanker om og synspunkter på nordisk fellesskap slik det var og er, og hvilke endringer og utfordringer dette hjørnet av verden står overfor i dag.

Vad ser du mest fram emot i Göteborg?

- Sammenkomsten i Göteborg byr på glede over gjensyn med mennesker en i varierende grad periodevis har sett, møtt eller samhandlet med over et lengre tidsrom. Ens egen bakkgrunn trer tydeligere fram i møtet med andres minner og oppfatninger. Göteborg har dessuten for meg, som tidligere friidrettsutøver, mange og høyst minneverdige øyeblikk og arenaer. Jeg var senest i februar/mars i år i Göteborg under innendørs-EM, som sammen med VM og EM utendørs i 1995 og 2006 har markert byen og landet på fremragende vis.

Kerstin Enholm, Finland

Varför deltar du i mötet?

- Det är naturligt att delta när jag är ordförande och vill visa exempel för våra medlemmar. Dessutom är det trevligt att träffa övriga nordbor och utbyta tankar.

Har du deltagit i motsvarande möten tidigare?

- Jag har deltagit i de nordiska mötena sen jag blev pensionerad för tidigare var det inte alltid så självklart att det hörde till "arbetsuppgifterna".

Vilken funktion tycker du att dessa möten fyller?

- Det är bra att dessa nordiska möten ordnas. Det ger en extra inspiration och någonting att se fram emot. Dessutom har man möjlighet att umgås litet mera med sina egna medlemmar.

Vad ser du mest fram emot i Göteborg?

- Många av våra ledare har umgåtts med sina nordiska vänner under årens lopp och får därför en möjlighet att återsees. Seminariedelen ger information om vad som nu är aktuellt inom idrotten och idrottspolitiken.

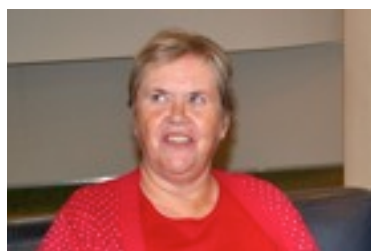
Lillvor Silander, Sverige

Varför deltar du i mötet?

- För att träffa goda vänner och för att se Göteborgs börshus.

Har du deltagit i motsvarande möten tidigare?

- Nej, det är första gången.

Böret och Bengt nya RV-ledamöter

Du som deltog på RV:s årsmöte i november 2012 och du som flitigt läser RV:s hemsida www.riksidrottensvanner.se och RV:s Bulletin har säkert noterat att styrelsen förändrats en del det här verksamhetsåret.

Vid årsmötet avtackades skattmästaren Annika Sylvén och stipendieansvarige Stig Hedlund efter långvarigt arbete i styrelsen. Samtidigt gjordes en del förändringar av ansvarsområden. Stipendieansvaret har övertagits av Nils-Rune Nilsson, som överlämnade uppgiften att vara klubbmästare till nyinvalda Böret Karman Pallin. Böret arbetar på Riksidrottens kansli där hon är assistent till generalsekreteraren. I skrivande stund är hon fullt sysselsatt med att förbereda Riksidrottsmötet i Luleå.

Böret Karman Pallin

Vår andra nyinvalda styrelseledamot Bengt Carlsson har tagit över skattmästaruppgiften och även han arbetar till vardags på Riksidrottens kansli. Bengt har mångårig anställning inom SISU Idrottsutbildarna där han nu är controller, vilket innebär att han med vakande ögon granskar och följer upp ekonomin. Eftersom RV:s bokföring numera hanteras av Riksidrottens ekonomifunktion så har Bengt också full koll på RV:s ekonomiska status.

Bengt Carlsson

Torsten Friberg fortsätter med sekreterarfunktionen men får nu lite avlastning genom att vår redaktör för hemsidan, Marie Louise Bergh, också har fått uppdraget att svara för Bulletinen och våra nyhetsbrev. Marie Louise, med långt förflutet på olika tjänster inom idrottsrörelsen, arbetar med detta som ett arvoderat uppdrag från styrelsen. Anders Lundin, som fortfarande är vice ordförande, har tilldelats ansvaret att vara styrelsens kommunikationsansvarige. Och som sammanhållande ledare för styrelsens arbete har vi Kerstin Rosén, som med stort engagemang styr RV-skutan.

Ytterligare en förändring håller på att genomföras. Vår hedersledamot Lennart Jonsson, som i många år svarat för RV:s matrikel och annat med anknytning till den kommer att successivt lämna över den uppgiften till en av RV:s nyare medlemmar Lars Olof Rydh. Lennart finns ofta med vid styrelsens möten liksom vår andra hedersledamot Bertil Sjöstrand.

Styrelsen sammanträder 5-6 ggr per år men däremellan pågår ofta en intensiv mailväxling i olika ärenden. Flera av oss har mötts och arbetat tillsammans tidigare och därför är det mycket av en kamratlig samvaro som präglar styrelsearbetet.

Vill du se hur övriga styrelseledamöter ser ut finns våra nunor på hemsidan. Gå gärna in och titta - men ta gärna också kontakt med oss och ge din syn på vad styrelsen borde ta tag i för att utveckla vår fina organisation, Riksidrottens Vänner.

RV:s styrelse

Kerstin Rosén, ordförande
Anders Lundin, vice ordförande
Böret Karman Pallin, klubbmästare
Bengt Carlsson, skattmästare
Nils-Rune Nilsson, stipendieansvarig
Torsten Friberg, sekreterare

Hedersordförande

Gösta Gärdin

Hedersledamöter

Lennart Jonsson
Bertil Sjöstrand

Valberedning

Bengt Sevelius, sammankallande
Bo Hansson, ledamot
Annika Wahlberg, ledamot

”Otrolig ära bli jubileumsstipendiat”

Förra året tilldelades Elin Warner, tränare för Södertelje VBK:s herrlag i elitserien i volleyboll, Riksidrottens Vänners jubileumsstipendium på 10 000 kr. Priset delas ut vart femte år till en aktiv ledare som särskilt främjat svensk idrott. Elin Warner fick priset för att hon går i bräschen då hon som andra kvinna någonsin i Sverige är huvudcoach för ett herrlag i högsta divisionen i en lagbollsport. Hon är en inspirerande förebild för såväl andra coacher som för andra idrotter.

RV kontaktade Elin och frågade vilken betydelse stipendiet haft för henne.

- Det var en otroligt stor ära att få ett stipendium som så många duktiga, framgångsrika och stora ledare fått före mig. Jag känner mig väldigt rörd och smickrad. Vidare kan jag tycka att det är roligt att volleybollen uppmärksammas och visar vägen till något nytt.

RV: Hur har du använt pengarna?

- Min tanke är att de ska gå till någon typ av fortbildning. Kurser, föreläsningar eller liknande. Eventuellt tänker jag åka utomlands för att titta på internationell volleyboll.

RV: Du fick ju priset för att du som kvinna för ett herrlag är en inspirerande förebild för såväl andra coacher som för andra idrotter - känner du att du att du inspirerar andra kvinnliga tränare att gå liknande vägar som du?

- Svår fråga men jag tror kanske att om vi är flera som tar det steget så blir det lättare för andra att göra det. Det kanske blir lättare för andra klubbar att tillfråga en kvinnlig ledare till den posten. Jag vet att det finns en kvinna som förra säsongen började träna ett herrlag i volleyboll i en lägre division i Uppsala.

RV: Vad händer idrottsligt för dig och laget det närmaste året?

- Just nu håller på att rekrytera spelare till nästa säsong. Vi kom till kvartsfinal i år så målsättningen bör inte vara lägre.

Dags att söka stipendier för 2013

Riksidrottens vänner delar varje år ett antal stipendier, nominering sker under hösten och utdelning under årsmötet i november. Av nedanstående sammanställning framgår vilka stipendier som är aktuella att söka detta år. Ytterligare information om förutsättningar för de olika stipendierna finner du på vår hemsida – www.riksidrottensvanner.se.

RV-stipendiet - till ledare som bidragit till svensk idrottsutveckling - som uppgår till 25 000 kronor och som stipendiaten enligt stadgarna ska lämna vidare inom idrotten, utses av RV:s styrelse.

Vi vill gärna ha förslag från våra medlemmar på kandidater till stipendiet. Mejla ditt förslag till stipendieansvarige Nils-Rune Nilsson, nilsrune.nilsson@boson.rf.se - senast den 31 augusti.

Följande stipendier kan sökas i år

RV-stipendiet
Sven Thofelt-stipendiet
Bo Ekelundstipendiet
Gösta Gärdins ungdomsfond
Olander stipendiet
Torsten Tegnér-stipendiet

Möt Thurée och Lindroth - två välkända RV-profiler

Kristina Thurée och Jan Lindroth är två välkända profiler inom den svenska idrottsrörelsen. Kristina började sin idrottskarriär i en studentidrottsförening och har därefter suttit i en rad styrelser – i SF, DF och RS. Jan disputerade 1974 på avhandlingen Idrottens väg till folkrörelse, och var därmed en av de första som förde in idrotten i den svenska historievetenskapliga världen.

I RV-Bulletinen publicerar vi utdrag ur Jan och Kristinas ”RV-profiler” som finns i sin helhet på RV:s hemsida www.riksidrottensvanner.se.

Vem är Kristina Thurée?

- Jag är uppvuxen i Borlänge, i en orienterarfamilj. Förutom orientering, skidor och friluftsliv var jag engagerad inom scoutrörelsen, och då även som ledare för ungdomar under flera år.

- Flyttade till Linköping för att plugga Datateknik på Tekniska Högskolan. I Linköping blev jag snabbt engagerad i studentidrottsföreningen - först i rollen att få mina klasskompisar ut och springa. 1977 blev jag invald i styrelsen, och har sedan dess haft plats i styrelser på olika nivåer... från förening - till SF - till RS – till förening - och nu senast i DF-styrelse.

Vad gör du nuförtiden?

- Efter några år i datakonsultbranschen växlade jag över till projektstyrning och har sedan dess arbetat i olika roller på Saab, som projektledare, verksamhetsutvecklare, affärsansvarig, utvecklingschef. Sedan 1,5 år tillbaka jobbar jag som projektledare på Motala Train som underhåller och upprustar tåg. ➤

- Bor fortfarande i Linköping, och har två vuxna barn - Johan 23 år, och Maria 21 år. De har sedan födelsen sett idrotten från "maktens insida" då jag satt i Riksidrottsstyrelsen när de föddes.

Är det något du brinner för och som du ska engagera dig i de närmaste åren?

- Jag brinner för att stötta och skapa förutsättningar för föreningar och förbund att utforma sina visioner och mål, att möta dagens och framtidens krav och förväntningar, och att därmed utvecklas att bli "framtidens idrottsföreningar". Jag engagerar mig gärna i att lyfta fram idrottens betydelse för människor i alla åldrar och för samhället.

Hur ser ditt engagemang för idrottsrörelsen ut idag?

- De senaste åtta åren har jag varit engagerad i styrelsen för Östergötlands Idrottsförbund, och SISU Idrottsutbildarna i Östergötland - de senaste två åren som dess ordförande. Avgick på årsmötet nu i april, på grund av att mitt arbete just nu gör att jag inte har den tid som jag tycker att man bör lägga i rollen som ordförande.

- Är nu engagerad i valberedningen för Friskis & Svettis i Linköping, en stor idrottsförening med över 11 000 medlemmar. Efter att ha klättrat i "idrottens klätterställning" under 36 år, vet man aldrig vart vägen för mig vidare...

Vilka är idrottsrörelsens främsta utmaningar just nu?

- Att skapa en verksamhet som erbjuder människor en möjlighet att idrotta hela livet.

- Ett arbete pågår inom idrottsrörelsen att identifiera de utmaningar och trender som finns idag, och hur vi möter dessa. Det gäller t ex den kommersialisering som finns, med olika privata aktörer. Vi vet också att vi blir färre yngre, samtidigt som vi blir fler vuxna och äldre som vill motionera - vi har en ökad mångkultur. Hur kan idrottsföreningarna utveckla verksamheten för att nå dessa målgrupper?

- En annan viktig utmaning är att lyfta fram idrottens roll i samhället, vår särart, och vår självständighet gentemot samhällets olika företrädare, t ex politiker. ➤

Vem är Jan Lindroth

- Född 1940. Inbiten stockholmare sedan många generationer (på farssidan). Tidigt lika inbiten idrottsentusiast och (lite senare) intresserad av historia. Slog vid Uppsala universitet ihop de två intressena, blev idrottshistoriker 1963 - ett djärvt val i konservativ akademisk miljö. Disputerade 1974 på "Idrottens väg till folkrörelse", blev 1992 professor vid Stockholms universitet i "historia, särskilt idrottshistoria", en tjänst då utan motsvarighet i Norden. Tjänstgjorde i Riksarkivet 1967-1992.

Vad gör du nuförtiden?

- Lite av varje i lugnt tempo. Träffar barn och barnbarn, följer samhällsdebatten och valda delar av idrottslivet. Idrottshistorisk forskning och skrivande i mycket måttliga doser; ordförande i Svenska idrottshistoriska föreningen sedan 1987, övrigt föreningsliv, naturen (bär, svamp och fåglar), klassiker inom skönlitteraturen.

Du har som forskare beskrivit idrottsrörelsens historiska utveckling och du har också debatterat nutida idrottsfrågor. Känner du dig som en del av idrottsrörelsen?

- Har tidigare samarbetat mycket med RF och alltid varit RF-vän. Dock inte mycket kontakt på senare tid. Har man i ett halvsekel umgåtts med idrottsrörelsens historia kan man inte känna sig annat än delaktig.

Vad är idrottsrörelsens främsta utmaning just nu?

- För det första. Bibehålla, helst utöka, anslutningen (= föreningsidrotten) i en tid av allt hårdare extern konkurrens.

- För det andra. Sätta rimliga gränser för kommersialismen: mer ideologi och kultur (inklusive historia), mindre varumärke och produkttänkande. En folkrörelse är per definition inte kommersiell utan ideell. Men självfallet måste pengarna ha sin plats.

- För det tredje. Beträffande motion/hälsa gäller det för föreningarna tänka nytt. Det har lyckats pinsamt dåligt hittills. Beträffande tävling/prestation gäller det beakta åldersfrågan och för tidig specialisering och till fullo utnyttja idrottens fantastiska integrativa förmåga. Beträffande internationella eliten gäller det att kraftsamla som Danmark och Norge (Team Denmark resp. Olympiatoppen), inte idka intern dragkamp (RF versus SOK).

Vad är den idrottshistoriska forskningens viktigaste bidrag till dagens svenska idrottsrörelse?

- Att påvisa utvecklingens ständiga växling mellan kontinuitet och förändring. Särskilt viktigt bidra till förändringsförmåga (behov antyds i svaret närmast ovan). Vidare kan idrottshistorisk forskning inspirera inför framtiden (något har historien att lära ut genom både positiva och avskräckande exempel). Den bidrar till stärkt identitet (inte bara vid jubileer). Understryker att idrott inte är ett tillfälligt fenomen utan en kulturyttring i egen rätt med rötter i den mänskliga civilisationens tidigaste skeden ("redan de gamla grekerna...").

”*Beträffande motion/hälsa gäller det för föreningarna tänka nytt. Det har lyckats pinsamt dåligt hittills.*”

Frågesport om RV-medlemmar

Vad vet du om RV:s tidigare och nuvarande medlemmar? Lars Allert, mångårig medarbetare på RF, har klurat fram ett antal frågor kring några av RV:s profiler. Många av profilerna har porträtterats på hemsidan www.riksidrottensvanner.se. Andra är välkända och legendariska idrottsledare. De rätta svaren hittar du längst ner på sid 20.

Lycka till!

1. SOK:s före ordförande C-G Anderberg var också ordförande i ett specialidrottsförbund, vilket?

- 1   Cykelförbundet
- X   Friidrottsförbundet
- 2   Kanotförbundet

2. Hedersledamoten i RV Sven Thofelt var en mycket bra idrottsman, i vilken idrott?

- 1   Brottning (grekisk-romersk)
- X   Ridsport (dressyr)
- 2   Modern femkamp

3. Vilket uppdrag har Inger Båvner, före detta ordförande i Svenska Gymnastikförbundet, inte haft?

- 1   Borgmästare
- X   Borgarråd
- 2   Idrottsdirektör

4. Vem var Bengt Sevelius föregångare som chef för Riksidrottsförbundet?

- 1 Karl Frithiofson
- X Bo Bengtsson
- 2 Ulf Lönnqvist

5. Lars-Erik Dahlstedt, Lidingö har varit förbundskapten, i vilken idrott?

- 1 Skidororientering
- X Orientering
- 2 Militär femkamp

6. RV:s stiftare J. Sigfrid Edström var också industriledare, och kanske mest känd som

- 1 VD för ASJ
- X VD för AGA
- 2 VD för ASEA

7. Vem höll ett anförande vid RV:s bildande 1916?

- 1 Oscar Löwenadler
- X Torsten Tegnér
- 2 Gustaf G:son Uggla

8. Vilken idrott kännetecknas Carin Nilsson Green närmast med?

- 1 Golf
- X Gymnastik
- 2 Handboll

9. Sven "Plex" Petersson var jämte och hade IFK Östersund som första klubbadress när han tävlade i?

- 1   Utförsåkning
- X   Bordtennis
- 2   Skridsko

10. Eva Olofsson är en profil inom den akademiska idrotten, men vilken forskningsinriktning har legat henne närmast?

- 1   Idrott och ekonomi
- X   Idrott och kön
- 2   Idrott och hälsa

11. Anders Gärderud, är såväl olympisk mästare i friidrott som före detta RV-ordförande, men vilken är hans andra "kära" gren?

- 1   Skidor
- X   Bowling
- 2   Orientering

12. Leif Forsberg har haft många strängar på sin lyra, men i vilket företag var han chef?

- 1   Peninglotteriet
- X   ATG
- 2   SVT sport

Rätt rad: 121 X12 121 X21

Intensiva diskussioner på RF-stämman

Under tre dagar i slutet av maj stod Luleå värd för Riksidrottsmötet. Den hetaste frågan vid RF-stämman handlade om den så kallade 51-procentsregeln. Efter en lång och intensiv diskussion beslutade stämman att rösträttsregeln för idrottsAB fortsatt ska regleras på RF-nivå, vilket innebär att kravet på att den ideella föreningen även i framtiden ska ha röstmajoritet i idrottsAB blir kvar i RF:s stadgar.

Vid RF-stämman beslutades också att LOK-stödsåldern höjs från 20 till 25 år. Stämman beslutade även att sammankomstbidraget ersätts med ett ledarbidrag där det premieras att ha två eller fler ledare.

Till stämman hade RS lagt ett förslag om att starta ett strategiarbete med syfte att föra en diskussion om hur samhällsutvecklingen påverkar idrottens förutsättningar. Utgångspunkten var att idrottens spelplan håller på att ritas om och att människors attityder och vanor förändras samtidigt som politiker, myndigheter och media ser på idrottsrörelsen på ett nytt sätt. Målet är att stämman på Riksidrottsmötet 2015 ska kunna ta ställning till en väl förankrad strategisk inriktning. >

Golfförbundet hade skrivit en motion till RF-stämman som argumenterade för en ökad samverkan kring breddfrågor inom svensk idrott. RF-stämman biföll motionen, vilket innebär att forumet Idrott hela livet den 14-16 oktober i Jönköping kommer att diskutera bredd- och motionsidrottsfrågor. För att betona betydelsen av frågan beslutade stämman också att i verksamhetsinriktningen för perioden 2014-15 föra in utveckling av ungdoms- och vuxenidrotten ur ett folkhälsoperspektiv som ett särskilt fokusområde.

Ett nytt medlemsförbund, Skateboardförbundet, valdes in som nytt medlemsförbund. RF har därmed 70 medlemsförbund.

Karin Mattsson Weijber omvaldes till ordförande i två år. Tre nya ledamöter valdes in i Riksidrottsstyrelsen: Stefan Bessman, Suzanne Lundvall och Mona Sahlin. Susanne Erlandsson och Anders Rydberg blev omvalda som ledamöter.

Vid SISU-stämman omvaldes Pia Zätterström som ordförande. Nya i förbundsstyrelsen blev Lotta Kellander och Tony Karlsson.

Nästa Riksidrottsmöte hålls i Helsingborg i maj 2015.

Tre nya ledamöter valdes in i Riksidrottsstyrelsen. Fr v Suzanne Lundvall, Stefan Bessman och Mona Sahlin.

SOK höll sitt 100:e årsmöte

Den 23 april höll Sveriges Olympiska Kommitté (SOK) sitt 100:e årsmöte. Vid mötet omvaldes Stefan Lindeberg till ordförande för ytterligare en fyra års period. Katarina Henriksson, konståkning invaldes som ny ledamot efter avgående Tomas Gustafson. Tidigare styrelseledamöterna Mervi Karttunen, Bengt Jönsson och Per Palmström omvaldes.

Jörgen Persson efterträdde Jonas Edman som de aktivas representant i styrelsen.

Två motioner krävde stadgeändringar och då krävdes två tredjedels majoritet, vilket inte uppnåddes.

Förre styrelseledamoten Björn Rosengren valdes till hedersledamot. Björn var styrelsemedlem mellan 1984 och 2011.

Dagen efter årsmötet presenterade SOK en satsning på ett "utmanarstöd". Sammanlagt satsar SOK 30 miljoner kronor under 2013-2016 för att ge ett ökat stöd till förbunden. Syftet med satsningen är att få fler idrottsungdomar att nå nivån för att komma in i Topp- och talangprogrammet.

Stefan Lindeberg omvaldes till SOK-ordförande vid årsmötet i april.

Jan Lindroth om:

Det stora paradigmskiftet

Ordet paradigm används inte sällan men innebörden är svår att precisera. Det lanserades inom vetenskapen av forskaren Thomas Kuhn och står för "mönster som styr vetenskapligt tänkande" (Nationalencyklopedin). Det ska vara tillräckligt attraktivt för att locka till sig anhängare, men också tillräckligt vagt för att ge utvecklingsmöjligheter. Från vetenskapen har ordet fått allmän innebörd: dominerande sätt att tänka, värdera och praktisera inom givet område. Stora förändringar brukar kallas paradigmskiften.

Hur står det till med paradigm inom idrotten? Kan avgörande skiften iakttas och i så fall vilka? Jag gissar att många skulle begränsa sig till efterkrigstiden och exempelvis peka på amatöridealets borttynande, kommersialismens expansion. Men man kan också tänka sig både kvinnoidrottens och den organiserade barnidrottens expansion som banbrytande gränsöverskridanden, som paradigmskiften. Skulle dagens strikta dopingregler luckras upp (rentav avskaffas), vore det ett sådant skifte.

För egen del har jag en bestämd favorit i detta sammanhang, ett paradigmskifte i särklass. Det gäller övergången från gymnastiken till den moderna anglosaxiska tävlingsidrotten. Detta skifte försiggick inte över en natt. Tvärtom rörde det sig om etapper från 1800-talets slut till mitten av 1900-talet. I det följande ges några exempel på den segdragna processen. Både i forskningen och i det allmänna samtalet om idrottslivets utveckling är denna process alldeles för lite observerad. Kanske handlar det om en alltför stor och komplex materia; träden syns, inte hela skogen.

Avslöjande är växlingen av huvudord. Ända från det antika Grekland var "gymnastik" det gängse ordet för kroppsövningar. Det inbegrep framför allt vad vi nu kallar idrotter. Under hela 1800-talet dominerade gymnastikbegreppet. Det skulle inte ha fallit Per Henrik Ling och hans närmaste efterföljare in att ta ordet idrott i sin mun. När det började lanseras på allvar parallellt med pionjärföreningarna i slutet av 1800-talet, uppstod den mest intensiva och djupgående motsättningen i svensk

idrottshistoria. Utfallet är uppenbart: Sedan länge är idrott det överordnade begreppet. Gymnastiken har reducerats till en gren av idrotten (låt vara viktig). Skiftet är fullbordat. Det skulle ingen ha trott för ett sekel sedan, då den moderna tävlingsidrotten på sina håll betraktades som en övergående modenyck.

Så långt huvudorden. Paradigmskiften brukar vålla strid, både inom vetenskapen och utanför. Det gäller i högsta grad det svenska idrottslivet. Här fanns en stark tradition, det svenska eller lingska gymnastiksystemet. Enligt sina många anhängare, anförda av gymnastiklärare och läkare, räckte denna form av kroppsövningar. Den nya tävlingsidrotten föraktades, den var en misslyckad importprodukt från excentriska aristokrater i krämarlandet England, den var "sportfåneri". I tal och skrift förde gymnastikanhängarna fram sin behårda kritik mot elitism, pokalraseri, publikfrieri, ensidighet, hälsofarlighet, osvenskhet. ➤

Vad gjorde idrottsledarna i denna situation? I någon mån gick de i svaromål. Främst den store pionjären Viktor Balck, personligen utpekad som ungdomens förförare nummer ett. Men framför allt fortsatte man att med friskt mod agera praktiskt: bilda nya föreningar och förbund, anordna tävlingar och internationellt utbyte, förbättra prestationerna, samla in pengar, inrätta idrottsplatser. Kritik besvarades med praktisk handling. Kanske kände idrottens folk på sig att man hade framtiden i sin hand. När idrotten blivit en folkrörelse under mellankrigstiden, isolerades gymnastikens "lingianer", de började bli ropandes röster i sin egen öken.

Tre inslag i paradigmskiftet ska ges i brist på utrymme för den bok (eller flera) som ämnet egentligen skulle behöva:

1. I skolan dominerade gymnastiken under lång tid. Både till namnet och gagnet. Med ämnesnamnet "gymnastik med lek och idrott" från 1919 (folkskolan) respektive 1928 (läroverket) öppnades dörren på glänt till friare kroppsövningar. Men märk väl att ordet "med" anger att det rörde sig om komplement, inte huvudsaken. Gymnastikherraväldet fortsatte med hjälp av de sega strukturernas makt. Själv minns jag från högre allmänna läroverket i Sundsvall på 50-talet hur gymnastiken dominerade, fastän vi elever ville ha bandy och fotboll. En "gympalärare" (notera ordet) var trogen lingian och följde läroplanen; han var mindre populär. En annan föredrog att träna golf på egen hand och lät oss göra vad vi ville; han följde inte läroplanen och var populär. I nästa steg blev idrott huvudord i ämnesnamnet. Ett av problemen i senare tid är att den tävlingsorienterade föreningsidrotten dominerat alltför mycket. Paradigmskiftet är uppenbart.

2. Nästa exempel för över till föreningsgymnastiken ledd av Svenska gymnastikförbundet. Här höll man ända till 1940-talet tävlings- och prestationsmomenten i strama tyglar. SM introducerades under hård strid först kring 1945. Man red länge på namnet Ling och den vetenskapliga grund man (delvis felaktigt) ansåg sig stå på. I riksdagen fick gymnasterna på 20-talet nästan lika stort statsanslag som hela den övriga RF-idrotten tillsammans. Lingiaden 1939 blev en hejdundrande succé, en uppvisning i svensk gymnastik från snart sagt hela den civiliserade världen, en motsvarighet till OS.

Kring 1950 tog festen slut. I den andra Lingiadens kölvatten 1949 följde ekonomisk katastrof. Allvaret illustreras av att gymnastikförbundets ytterst dynamiske generalsekreterare (Agne Holmström) begick självmord. RF gav då förbundet "brodershanden". Men underförstått var att föreningsgymnasterna skulle krympa sin kostym, sluta kalla sig för en egen "folkrörelse för folkhälsans höjande". Därefter har man varit ett ordinärt SF inom det allt större RF-komplexet.

3. År 1930 illustreras paradigmskiftet i en kongenial artikel i den nystartade RF-tidningen Svensk Idrott. Pennhållare var Edvin Wide: storlöparen, "den flygande folkskolläraren", politikern, sportjournalisten och filosofen. Han såg djupare in i idrottslivet än kanske någon samtida. För honom fungerade idrotten som frikyrkan, gymnastiken som statskyrkan. GCI-gymnasterna predikade den ädla gymnastiken, ungdomen drogs till idrotten:

"Här var spänning, här var lek och spel, här var strid och seger, här slog tävlingens ande sina dånande vingslag! Här fick ens bekanta medaljer och silverstop, här var fröjd i hjärta och pokaler!"

Med detta synsätt får vi en stor del av förklaringen till idrottens triumftåg genom 1900-talet. Det förstärks av Wides skarpsynta iakttagelse att idrotten stämde med "den amerikanska andan". Ett modernitetssjagande Sverige ville följa med sin tid, inte klamra sig fast vid en mer än hundraårig linggymnastik.

Källa för samtliga bilder i denna artikel: Gymnastik- och idrottshögskolans bibliotek.

RV gratulerar

Gösta Gärdin, 90 år 28 maj

Den 28 maj fyllde vår hedersordförande Gösta Gärdin 90 år! Vi bugar och gratulerar och ser fram emot att Gösta med hustru Margit deltar i vårt Nordiska möte i Göteborg 16-18 augusti! Då kan vi även sjunga och hurra!

Bland alla Göstas meriter kan nämnas brons vid OS 1948 i modern femkamp liksom guld för lag i modern femkamp vid VM 1949 - samt ordförande i RV 1989-2001.

Gösta Gärdin tillsammans med Stefan Lindeberg på RV:s årsmöte 2012.

Lennart Jonsson, 80 år 11 juni

Den 11 juni fyller RV:s hedersledamot Lennart Jonsson 80 år. Lennart tog brons i stafett på EM 1958 och deltog i OS i Rom 1960. Under 80-talet var han RV:s skattmästare.

Bertil Sjöstrand 75 år den 24 juli

Hur ska du fira din födelsedag?

- Familjen ska år på Göta kanal i anslutning till födelsedagen.

Berätta lite om din bakgrund inom idrotten?

- Jag har varit ordförande i Svenska Gymnastik-förbundet, varit internationellt engagerad inom gymnastiken, skattmästare i RV 1990 till 2006 och sedan dess hedersledamot i RV.

Bertil Sjöstrand.

Födelsedagar 1 juli - 31 december 2013

60 år

Ulla Bjerkehaug, Stockholm, 22 oktober

70 år

Magnus Bergman, Saltsjöbaden, 30 juli

Jan Wigren, Stockholm, 16 augusti

Gunilla Paijkull, Tyresö, 5 september

Bertil Olsson, Uppsala, 11 oktober

Nils-Rune Nilsson, Lidingö, 9 december

Ulf Ekelund, Stockholm, 16 december

75 år

Vidar Martinell, Järna, 19 juli

Bertil Sjöstrand, Solna, 24 juli

Kari Marklund, Linköping, 29 augusti

Jupp Ripfel, Djurhamn, 2 september

Sven Danielsson, Uppsala, 2 oktober

Lars Magnus Engström, Ekerö, 6 december

80 år

Karin Eriksson, Ljusterö, 27 juli

Jan Grauers, Gävle, 29 juli

Ingvar Rittsel, Jönköping, 30 juli

Torsten Wikenståhl, Huddinge, 17 augusti

Åke Elmsäter, Trosa, 15 september

Thure Petersson, Tyresö, 29 september

Bertil Werner, Stocksund, 19 oktober

Bo Hansson, Solna, 20 december

85 år

Kerstin Lindström, Skarpnäck, 4 juli

Barbro Ljungstedt, Lidingö, 3 november

90 år

Erik Gustavsson, Henån, 1 augusti

Tord Östner, Bandhagen, 18 augusti

Gunnar Axelson, Falun, 21 augusti

Erik Ahldén, Värmdö, 4 september

Carl-Erik Asplund, Järfälla, 14 september

Föreningen Riksidrottens Vänner, RV

§1. Föreningen RV, stiftad den 25 november 1916, har till ändamål att verka för gott kamratskap mellan nuvarande och tidigare svenska idrottsledare. Föreningen må utdela stipendier till särskilt förtjänta svenska idrottsledare och aktiva, samt efter styrelsens värdering utöva viss hjälpverksamhet.

§4. Föreningens angelägenheter handhas av en på årsmötet varje år utsedd styrelse, bestående av ordförande, v. ordförande, sekreterare, skattmästare, klubbmästare och stipendieansvarig.

RV:s nuvarande styrelse

Kerstin Rosén, Murkelvägen 10, 192 51 Sollentuna. Tel. bost. 08-768 85 45, mob 070-8870435, e-post: kerstinrsn@gmail.com

Anders Lundin, Larsbergsvägen 44, 181 39 Lidingö. Tel. bost. 08-767 44 94 mob 070-5296110, e-post: anderslu@comhem.se

Bengt Carlsson, Ramsdalsvägen 30, 136 68 Vendelsö. Tel. bost. 08-777 24 40, mob 070-6666219, e-post: bengt.carlsson@sisuidrottsutbildarna.se

Böret Karman-Pallin, Värmlandsvägen 236, 123 48 Farsta. Tel. bost. 08-724 97 71, mob 070-7696872, e-post: boret.karman-pallin@rf.se

Nils-Rune Nilsson, Stenbitsvägen 11, 181 31 Lidingö. Tel. bost. 08-731 93 59, mob 070-8156640, e-post: nilsrune.nilsson@boson.rf.se

Torsten Friberg, Tjurgränd 28, 175 45 Järfälla. Tel. bost. 08-58012072, mob 0733-726211, e-post: torsten.friberg@iogt.se

Hedersordförande Gösta Gärdin, Kronsväg 2, 565 31 Mullsjö.
Hedersledamot Lennart Jonsson, Lerkärmsgatan 13, 723 51 Västerås.
Hedersledamot Bertil Sjöstrand, Jungfrudansen 44, 6 tr, 171 56 Solna.

Föreningen RV:s plusgironummer: 15 44 80-8

Foto: Ulf Lodin

Skön sommar önskar
Riksidrottens Vänner!

Föreningen RV

Riksidrottens Vänner

